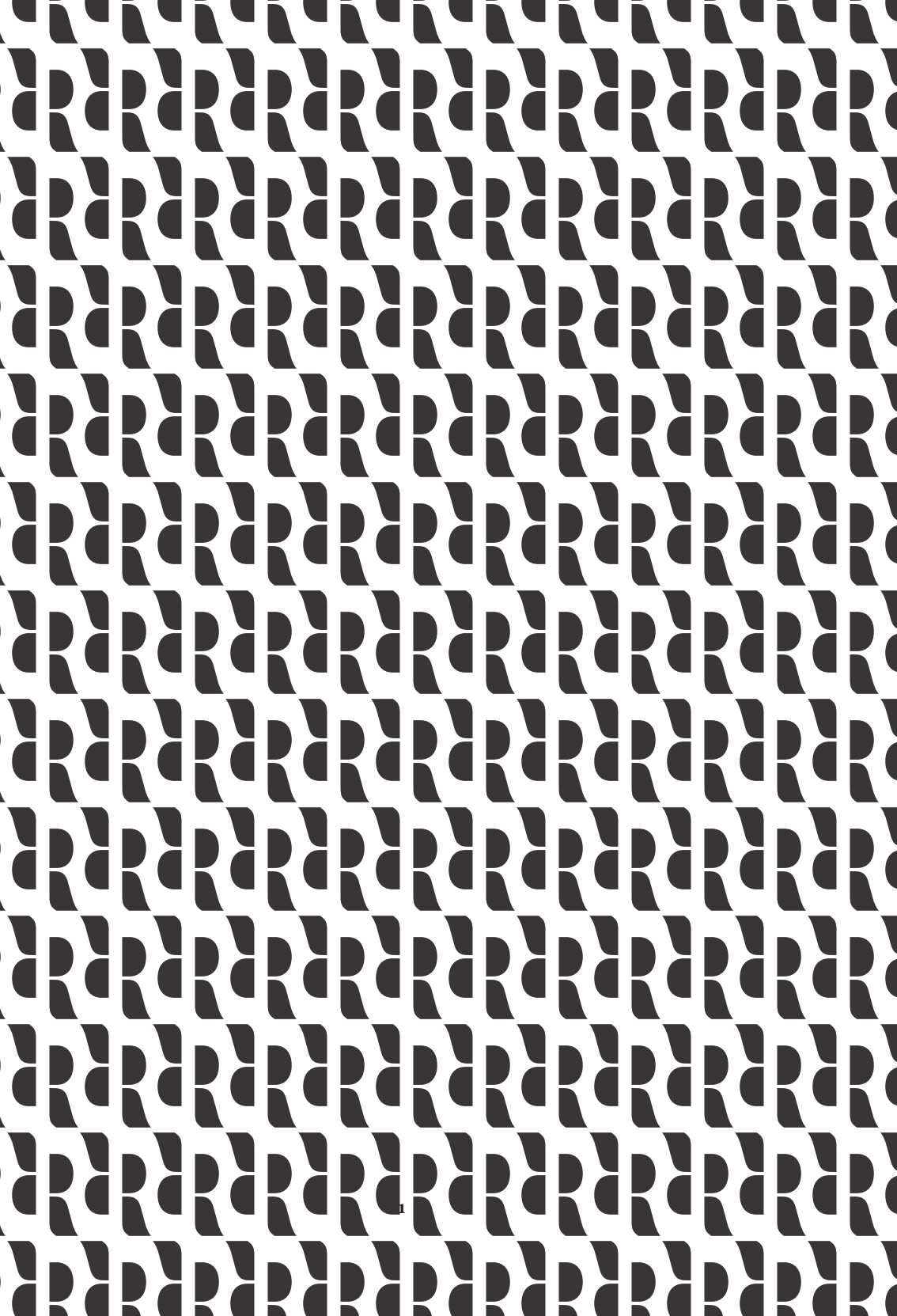

Alexander Vaško

Tajomstvo našich hôr

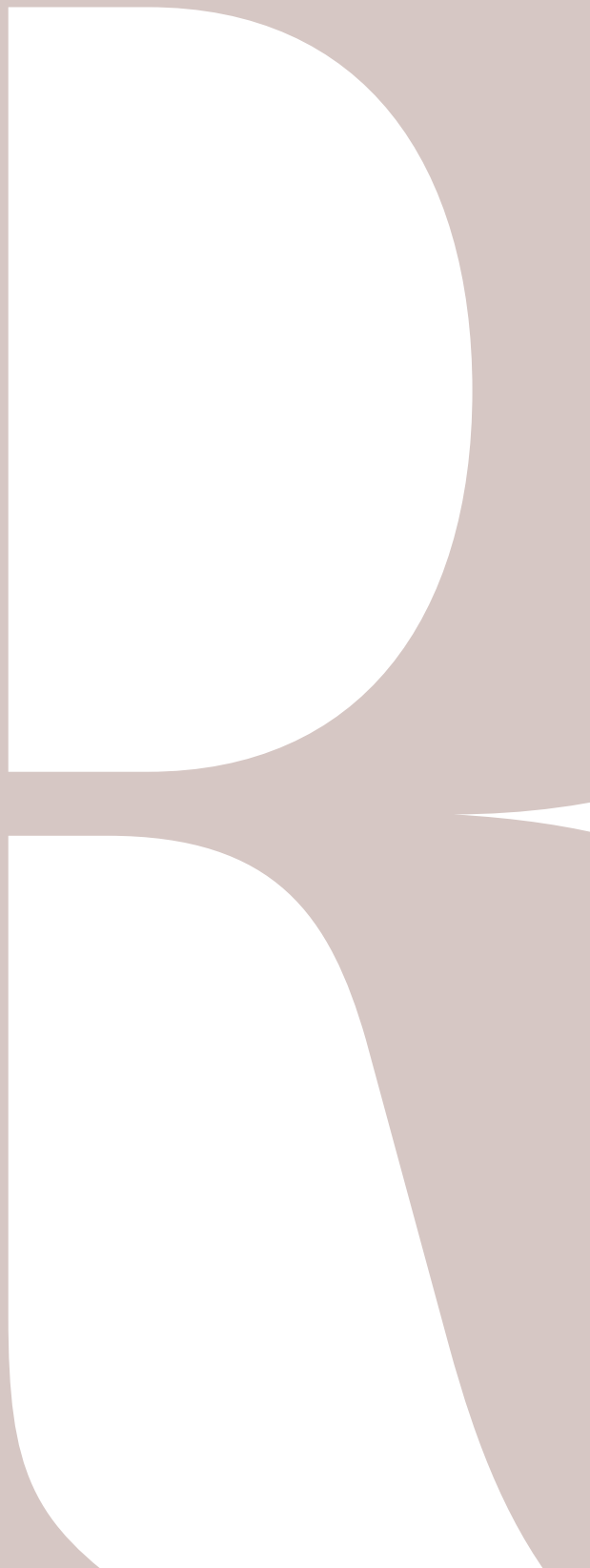

Retro

EDÍCIA
RETRO

ALEXANDER VAŠKO
TAJOMSTVO NAŠICH HÔR

Alexander
Vaško
Tajomstvo našich hôr

Spolok svätého Vojtecha
Trnava 2024

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

Slovak edition © Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o.,
Trnava 2024

ISBN 978-80-8161-667-9

OBSAH

Zradný výstrel.....	9
Zmarené plány.....	13
Súdny proces.....	18
Dve nešťastné ženy.....	24
Trpké stretnutie.....	29
Záhadný pustovník.....	35
Rozruch okolo mladého lekára.....	40
Klebety sa šíria.....	46
Na výzvedách.....	52
Majāles.....	59
Stretnutie otca a syna.....	65
Matkine obavy.....	71
V ohrození života.....	76
Kruto oznámená pravda.....	83
Svätosť priťahuje.....	89
Zranené srdcia.....	95
Nenávisť a neodpustenie.....	99
Svedomie sa prebúda.....	106
Synovská láska.....	111
Spomienky.....	116
Priznanie.....	121
Na smrteľnej posteli.....	130
Zmierenie.....	137

ZRADNÝ VÝSTREL

„Kam ideš, Jakub?“

Mladá žena plná obáv sa napoly zdvihla a lakťom sa oprela o podušku. Upretým pohľadom sa pozorne snažila preniknúť nočnú temnotu. Začula, že manžel vstal a oblieka sa. Šípila, čo zamýšľa.

„Nestaraj sa, Tonka. Len spi, sú ešte len dve hodiny.“

„Práve preto sa starám. Priznaj sa, Jakub, zasa ideš pytliačiť! Nerob to, prosím ťa. Vieš, že je to hriech a z hriechu sa nemôže zrodiť nič dobré. Nenaplatil si sa už dosť, aby si sa zachránil pred väzením? Chceš zničiť seba aj celú rodinu? Chytí ťa horár a udá ťa. Vrucne ťa prosím, ostaň doma!“

„Ktorý horár? Horák? Len mi ho nepripomínaj! Mnoho má u mňa na rováši. Jemu môžem ďakovať, že mi minule nasolili tisíc korún pokuty. Ale neboj sa, však sa s ním ešte porátam!“

„Nechoď, prosím ťa, radšej si kúpme to mäso, veď sme dosť bohatí, nepotrebujeme po hore pytliačiť. Uvidíš, že nás privedieš do hanby! Nikto si nás v dedine nebude vážiť...“

„Prečo by si nás nevážili? Či nie sme dobrí gazdovia? Veď každý vie, že nestrielať z núdze, iba z náruživosti. Či som už niekedy predal mäso, ako to robia ostatní pytliači?“

„To je jedno, Jakub. Práve pre chudobného pytliača je to menšia hanba ako pre nás, pretože chudobný musí pytliačiť, keď chce, aby sa jeho rodina aspoň občas nasýtila mäsom. Ale tvoja náruživosť je hriešna, lebo ťa zvádza z cesty a stavia proti zákonu.“

„Daj mi pokoj, prestaň s tými táraninami. Radšej mi na dváňstu priprav dobrý obed.“

Buchol dverami a zmizol v tme.

Žena zaplakala, zastonala a už nezažmúrila oči.

Jakub Luknár zamyslene kráčal do hory. Išiel poza humnú, aby ho nikto nevidel. Tma bola nepreniknuteľná, cestu však dobre poznal, trafil by aj so zavretými očami.

Pušku nemal. Tú si vždy schoval v hore, aby mu ju doma četníci nenašli. Zadumane kráčal a hútal o horárovi Horákovi.

„Prekliaty chlap! Vždy mi križuje cesty. Aj pred jedenástimi rokmi, keď som sa so Zuzkou pohneval, musel ho čert dohnať. Práve vtedy. Keby nebol prišiel, dnes je Zuzka mojou, a nie jeho manželkou. A mal by som rozhodne lepší život, ako mám. Čože? Hádam som to nevedel? Ale kto by s tým rátal! V dedine som bol obávaným, bohatým mládencom a nikto iný okrem Horáka nemal smelosť uchádzať sa o Zuzkinu ruku, keďže vedeli, že aj Jakub Luknár sa o ňu uchádza.“

Zlostne kopol do neviditeľného kameňa.

Kým došiel na okraj hory, začalo sa brieždiť. Vošiel do lesa. Tichým, ale rýchlym krokom sa poponáhľal do húštiny, strčil ruku pod zarastenú skalú a vytiahol kožený obal. Mal v ňom lesklú šestnástku. Bolo vidieť, že ju udržiava v poriadku a neobyčajne o ňu dbá. Otvoril záver a skúsil, či je nabitá. Spokojne si ju prehodil cez plece, chvíľku načúval a potom opatrne vykročil.

V korunách mohutných dubov sa rozprestrela matná, ospanlivá žiara chladnej zory. Pomaly sa prebúdzalo k životu lesné vtáctvo a svojim spôsobom pozdravovalo prvé lúče. No tu, medzi obrovskými kmeňmi, kráľ noci neprepustil ešte svoje pole princeznej svetla. Postupne však ustupoval a s ním sa rozplývala i hmla, ktorú na bojisku zanechali bojujúce strany.

Sťa duch prechádzal Jakub Luknár medzi stromami. Zavše ho pohltila hmla, no znova sa vynoril, až sa napokon usadil medzi dvomi dubmi, ktoré rástli z jedného koreňa.

Sedel na vyvýšenom mieste a videl pred seba na dohodenie kameňom. V ďalšom výhľade mu bránili kry, ktoré sa spájali do zrakom nepreniknuteľnej húštiny. Na tomto mieste mal už viacero úspechov. Tadiaľto chodievala zver, tiahnuca

k potoku. Tadiaľto musela prechádzať, ak si nechcela namá-havo raziť cestu húštinou.

Vyhrnul si golier na kabáte, pretože bolo chladno a pohybovať sa nesmel.

Čakanie býva pre pytliaka pôžitok, i keď často čaká márne. Mnoho ráz sa nachodí, načaká a nič mu nepríde na mušku. Inokedy sa nečakane objaví húf diviakov alebo jeleňov a obyčajne v takej situácii, keď nemožno strieľať.

Jakub si bol istý, že nebude čakať nadarmo. Sedel proti vetru a nijaký ňufáčik ho nemohol zvetriť.

Začul slabý šramot. Zbystril pozornosť, nahmatal pušku a ľavý lakeť si oprel o koleno. V tejto polohe vytrval bez pohnutia.

Náhle sa ozval charakteristický krátky ryk a vtom sa mu pred očami objavil krásny srnec. Jeho imponantná postava vyžarovala silu a vedomie vlastnej krásy. Stál nehybne, s napnutými ušami.

Jakub sa trocha zachvel, namieril a spustil. Srnec však odskočil o zlomok sekundy skôr. Pytliakovi sa zdalo, že v blízkosti začul aj iný vystrel. No nemal čas nad tým rozmýšľať, pretože vzápätí sa ozval strašný výkrik a za ním chrapot umierajúceho človeka.

Jakub pustil pušku na zem a naľakaný vyskočil. Meravo hľadel pred seba: vo vzdialenosti asi šesťdesiatich krokov sa pred ním zvíjala mužská postava. Šialene sa rozbehol, aby zistil totožnosť raneného.

Bol to horár Horák. Skonával. V prvom okamihu Jakub stál, neschopný akejkoľvek reakcie, iba hmlisto si uvedomoval, že jeho najväčší sok umiera. Necítil radosť, iba neuveriteľnú ľútosť. Hneď mu blysla hlavou myšlienka, že ho zastrelil on, Jakub Luknár. Spomenul si na slová manželky, ktorá mu predpovedala hanbu a zničenie seba i celej rodiny.

Stane sa všetko podľa jej slov? Nezachráni ho už nikto?

Letmo, skoro bojazlivo sa pozrel na mŕtvolu. Všimol si, že krváca z ľavého boku a že má strelené do ľavého spánku.

Obrátil sa a ťažkými krokmi zhrozený odchádzal. Zabudol i na pušku, i na srnca.

Kráčal akoby vo snách. Hlavu mal prázdnu, ťažkú, neschopnú niečo prežívať. Neuvedomoval si, čo sa okolo neho deje. Nevšimával si krásu májového rána ani trilkovanie slávikov, len kráčal ako pomätený.

Vyšiel z hory a prešiel povedľa zelených polí. Nezbadal ani suseda Jána Belušu, ktorý ho slušne pozdravil, ba dokonca sa aj spýtal, či sa nejdú spolu pozrieť na pšenicu, ktorú naraz siali.

Beluša udivene pokrútil hlavou a veruže si nevedel vysvetliť jeho správanie. Niekoľko ráz sa obrátil, díval sa za ním a hútal, čo sa mohlo susedovi stať.

„V hlave nebude mať všetko v poriadku,“ zamrmlal napokon.

Jakub Luknár z toho všetkého nezbadal nič. Necitne kráčal do dediny, nevšimával si ani tam nič a šiel rovno na četnícku stanicu.

Pri bráne zaváhal. No netrvalo dlho a zazvonil. V zámke zaškrípala kľúč a brána sa otvorila.

„Čo si želáte?“

Luknár sa pozrel na ospanlivého četníka, no myseľ mu blúdila ďaleko. Nevidel ho, len počul jeho hlas. Zobral všetku silu, ktorá v ňom ešte ostala.

„Zabil som horára Horáka,“ povedal a zvesil hlavu.